

Lausunto

31.05.2022

Asia: VN/724/2022

Luonnos hallituksen esitykseksi asumisneuvonnan tuesta vuosina 2023–2027 annettavasta laista

Asumisneuvonnan nykytila

Millaista asumisneuvontaa toimialueellanne on saatavilla?

Espoon kaupungin aikuissosiaalityössä työskentelee tällä hetkellä kolme asumisneuvojaa. Sen lisäksi Espoon Asunnoilla työskentelee neljä asumisneuvojaa. Isoilla vuokranantajilla on myös asumisneuvoja, mutta heidän työalue saattaa kattaa useamman kunnan. Myös järjestöt voivat tarjota asumisneuvontaa. Asumisneuvojien tehtäväkuvat vaihtelevat järjestäjätahon mukaan. Esimerkiksi kaupungin aikuissosiaalityön asumisneuvojat tekevät asiakkailleen tarvittaessa myös harkinnanvaraisia toimeentulotuen päätöksiä.

Mitä tarpeita asumisneuvonnan saatavuuden parantamiseen tai kehittämiseen olisi toimialueellanne?

Kehittämisalueena voisi jatkossa olla esimerkiksi senioreille kohdennettu asumisneuvonta. Asumisneuvontaa tulisi olla saatavilla monikanavaisesti, muun muassa erilaisissa matalan kynnyksen kohtaamispaikoissa.

Mikä on organisaationne oma rooli asumisneuvonnassa?

Espoon kaupungin aikuisten sosiaalipalveluissa, ja siellä tarkemmin aikuissosiaalityössä, työskentelee kolme asumisneuvojaa, joiden tehtäväkuvaa sosiaalipalveluissa on kehitetty ensin hankkeena ja sittemmin ns. omana toimintana. Asunnottomuutta vähentävien sote-palvelujen hankkeessa (ATSO-hanke) kehittämistä on suunnattu asumisvalmennuksen integroimiseen eri palveluihin, myös asumisneuvonnan työskentelyyn. Aikuissosiaalityössä tehdään tiivistä asiakasyhteistyötä Espoon Asuntojen asumisneuvonnan kanssa. Aikuisten sosiaalipalvelut on osallistunut myös em. asumisneuvonnan kustannusten kattamiseen.

Lain tavoitteet

Miten hyvin esitysluonnos onnistuisi arvionne mukaan parantamaan asumisneuvonnan saatavuutta toimialueellanne tai yleisesti?

Esitysluonnoksen mukaan asumisneuvontaa tulisi olla tarjolla kaikille kuntalaisille. Laki ei kuitenkaan velvoittaisi kuntia järjestämään asumisneuvontaa. Esitysluonnos voisi jopa heikentää Espoossa asumisneuvonnan saatavuutta, kun nykyinen sosiaalitoimen järjestämä asumisneuvonta päättyy hyvinvointialueelle siirtymisen yhteydessä.

Miten hyvin esitysluonnos arvionne mukaan onnistuisi edistämään asumisneuvonnan laajentamista kaikkiin asukkaisiin asunnon hallintaperusteesta riippumatta?

Esitysluonnos ei itsestään edistä asumisneuvonnan laajentamista kaikkiin asukkaisiin. Esitysluonnoksen mukaan kunta voisi ostaa asumisneuvontaa esimerkiksi hyvinvointialueelta, vuokrataloyhtiöltä tai järjestöiltä. Kullakin toimijalla on kuitenkin oma näkökulma ja intressi asumisneuvonnan tarjoamiseen. On eri asia tarjota asumisneuvontaa vuokrataloyhtiön omalle asukkaalle kuin toisen vuokranantajan asunnossa tai asunto-osakeyhtiössä omistusasunnossa asuvalle asukkaalle.

Miten hyvin esitysluonnos arvionne mukaan mahdollistaisi erityisten asukasryhmien (mm. nuoret, maahanmuuttajat) tarpeisiin vastaamisen?

Nuoret ja maahanmuuttajat on nostettu lakiesityksen perusteluissa erityisryhmiksi ja lakiesityksen luonnoksessa mainitaan erityisryhmien huomiointi avustuksen myöntämisessä, mutta lakiehdotuksessa ei oteta muulla tavoin kantaa erityisten asukasryhmien tarpeisiin vastaamiseen.

Vaikutukset alueellanne

Millaisia vaikutuksia esityksellä olisi organisaatiossanne järjestettävään asumisneuvontaan tai asumisen ohjaukseen ja sen rahoitukseen?

Esitys saattaisi heikentää asumisneuvonnan saatavuutta ja voisi romuttaa nykyisen järjestelmän, jossa isot vuokranantajat tarjoavat asumisneuvontaa omille asukkailleen. Asumisneuvonnan tarjoaminen kaikille asukkaille kunnan järjestämänä joko omana toimintana tai ostopalveluna ei ole isossa kunnassa mahdollista eikä se ole järkevää isojen vuokranantajienkaan näkökulmasta.

Järjestettäisiinkö asumisneuvontaa jatkossa arvionne mukaan (a) kunnan omana työnä vai (b) ostopalveluna (minkä tahojen kanssa)?

Mikäli Espoon kaupunki järjestäisi jatkossa asumisneuvontaa, niin se tapahtuisi todennäköisesti ostopalveluna joko oman vuokrataloyhtiön tai Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen kanssa.

Avustuksen käyttötarkoitukset

Asumisneuvonta Suomessa -selvityksen (2019) mukaan ARA-kantaa koskevat valtionavustukset (0,9 miljoonaa vuosittain) ovat kattaneet 11 % asumisneuvonnan kokonaisrahoituksesta. Vuonna 2022 myönnettävissä on 3 miljoonaa euroa, joka kohdennetaan asumisneuvonnan laajentamiseen ja kehittämiseen. Nyt lausuntokierroksella olevan esitysluonnoksen mukaan vuoden 2023 alusta lähtien myönnettävissä olisi 4 miljoonaa euroa, josta voitaisiin avustusta kohdentaa myös olemassa olevan asumisneuvonnan kuluihin. Kannatatteko tätä ratkaisua vai tulisiko avustusta jatkossakin myöntää vain uuteen asumisneuvontapalveluun ja asumisneuvontapalvelun laajentamiseen tai kehittämiseen? Miksi?

Espoon kaupunki kannattaa, että asumisneuvonta-avustusta voisi jatkossa kohdentaa myös olemassa olevan asumisneuvonnan kuluihin. Espoon kaupunki on maksanut vuosittain osan Espoon Asuntojen asumisneuvonnan kuluista, mutta sopimus Espoon Asuntojen kanssa päättyy vuoden 2022 lopussa. Muutostilanteessa asumisneuvonnan laajentamista tärkeämpää olisi varmistaa nykyisen asumisneuvontatoiminnan jatkuminen.

Vapaa sana

Mitä muuta haluatte lausua esitysluonnoksesta? Tässä voi myös antaa mahdolliset pykäläkohtaiset kommentit.

-

Savolainen Anne
Espoon kaupunki